

8. ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE ve KAZANIMLARI

1.ÜNİTE: BATI TESİRİNDEKİ TÜRK EDEBİYATINA GİRİŞ (YENİLEŞME DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI)		
Yenileşme Dönemi Önceden, öğrencilerden “Yenileşme” dönemini hazırlayan faktörlerin araştırılması istenir. Öğretmen uygun biçimde öğrencilerin doğru ve geçerli kaynaklara ulaşıp ulaşmadıklarını kontrol eder. Onlara kaynak bulmaları konusunda yardımcı olur. Bu konuyu soru-cevap yönteminden yararlanarak işler. Öğretmen, derse girmeden kazanımlarda sıralanan maddelerden ve ders kitabındaki metinlerden de yararlanarak sorular hazırlar. Bu soruları öğrencilere yöneltir, onları konuşturur. Önemli cümleleri not ettirir. Gerek gördüğü yerde öğrencileri konu üzerinde tartıştırır.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Osmanlı Devleti’ni güçlü kılan sosyal, siyasi düzenin bozulma nedenlerini belirler.	📖 Öğrenciler XIX. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu’nun ana hatlarıyla sosyal ve siyasi yapısını araştırırlar. Araştırma sonuçları sınıfta uygun biçimde paylaşılır.	[!] Osmanlıyı güçlü kılan faktörleri açıklamak üzere Osmanlı toplumunda sosyal düzenin merkezî otorite çevresinde nasıl sağlandığı vurgulanır. Padişahın Allah’ın gölgesi (Zillullah) kabul edildiği, toplumu temsil eden piramidin en üst noktasında yer aldığı belirtilir. Bu en yüksek makamdan sonra sırasıyla askerler, ilim adamları, zanaatçılar ve halk tabakasının geldiği ifade edilir. Bu yapının yükselme döneminde yararlı olduğu; 17. yy. ortalarından itibaren bozulmaya başladığı belirtilir. Böylece Osmanlı Devleti’nin gerilemesinin sosyal düzendeki çözülmeden kaynaklandığı vurgulanır. 🔄 Tarih dersinin ilgili konusu ile birlikte ele alınacak.
2. Batı düşüncesine, yaşama biçimine ve batıda gerçekleştirilen bilimsel gelişmelere ilgi duyulma nedenlerini açıklar.		[!] Batıyı tanıyanların oradaki hayata ve sosyal düzene, Batıda geliştirilen hukuk ve eğitim düzenine ilgi duyduğu vurgulanır.
3. Devleti yöneten aydınların İmparatorluğu devam ettirmek için yönetim, eğitim hayatında ve askerî sistemde değişiklik yapmak istemelerin nedenlerini açıklar.	👥 Öğrenciler, yenileşme konusunda bir yazı kaleme alırlar. Öğrencilerin, birbirlerinin yazılarını okumaları sağlanır.	
4. Tanzimat Fermanı’nın (1839) ilan edilme nedenlerini açıklar.	📖 Öğretmen, öğrencilerden Tanzimat Fermanı hakkında bilgi edinmelerini ister. Bir sonraki derste bilgiler sınıfta paylaşılır.	
5. Tanzimat öncesi zihniyet ile Tanzimat sonrası zihniyeti ve kültür değerlerini karşılaştırır.		[!] Skolastik zihniyet (dinin özünü ilişkisi olmayan ancak dinî duyarlılık çevresinde oluşan zihniyet) ile ilmî zihniyet karşılaştırılır. Sosyal düzenin bozulma sebeplerini de skolâstik zihniyetin baskısıyla gelişme heyecanı ve dinamizminin kaybolmasında aramak gerektiği sezdirilir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE ve KAZANIMLARI

II. ÜNİTE: TANZİMAT DÖNEMİ EDEBİYATI (1860-1896)		
1. Tanzimat Dönemi Edebiyatının Oluşumu		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Tanzimat Fermanı'yla getirilmek istenen yenilikleri belirler.	<p>👥 Öğrenci grupları, III. Selim'den itibaren yapılmak istenen yenilikleri araştırırlar. Her grup kendi posterini hazırlar ve sınıfa sunar. Posterlerin hepsi sınıfın duvarına asılır.</p> <p>👥 Öğrenciler, Tanzimat ile getirilmek istenen değişiklikleri kimlerin niçin istediklerini araştırırlar. Araştırma sonuçlarını sözlü ya da yazılı olarak sınıfa sunarlar.</p>	<p>[!] Kazanımın işlenişinde;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Adli, siyasi, askeri, mali ve idari alanlarda devlet-kışı ilişkisinde gerçekleştirilmek istenen değişiklikler vurgulanır. ▪ Tanzimat sonrasında gerçekleşen değişikliklerin özellikleri üzerinde durulur. Bu dönemde kökten bir değişme değil, devletin yönetiminde bazı düzenlemelerin söz konusu olduğu belirtilir. ▪ Tanzimat ile getirilmek istenen değişiklikleri kimlerin niçin istedikleri sorgulanır.
2. Edebiyatta Tanzimat'ın ne zaman ve niçin başladığını açıklar.	👥 Öğrenciler, edebiyatta Tanzimat'ın ne zaman ve niçin başladığını araştırırlar.	
3. Tanzimat Döneminde tanınmış edebiyatçıların nasıl yetiştiklerini açıklar.	📖 Ders kitabındaki metinlerden, Tanzimat'la ilgili ansiklopedi maddelerinden ve öğrencilerin ulaşabileceği kaynaklardan yararlanılarak "Tanzimat ve Edebiyat" konulu bir panel hazırlanması sağlanır. Paneli takip eden derste "Tanzimat ve Edebiyat" konusu soru-cevap yöntemiyle ele alınır. Öğretmen kazanımlarda belirtilen hususlardan yola çıkarak sorular hazırlar, bunları öğrencilere yöneltir. Verilen cevaplar çerçevesinde tartışma da açılabilir. Öğrenciler "Tanzimat'la değişen sosyal, siyasi hayat ve edebiyat" konulu kısa bir yazı kaleme alırlar.	
4. Tanzimat yıllarında gazeteciliğe neden önem verildiğini sorgular.		[!] Tanzimat Döneminde çıkan gazeteler ve özellikleri üzerinde durulur.
5. Tanzimat sonrasında edebiyatımızda hangi edebî türlerde yazılmış eserlerin görülmeye başladığını belirler.		
6. Tanzimat sonrasında yazılan edebî eserlerde sosyal faydaya önem verildiğini örneklerle açıklar.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

II. ÜNİTE: TANZİMAT DÖNEMİ EDEBİYATI (1860-1896)		
2. Öğretici Metinler Tanzimat Döneminde yazılmış öğretici metinler arasından seçilmiş parçalar üzerinde, kazanımlarda belirtilen hususları esas alarak çalışmalar yaptırılır. Böylece metinlerin yapı, ana düşünce, dil, anlam bakımlarından incelenmesi, tarihî akış içinde yerinin belirlenmesi, sosyal hayatla ilişkisini kavratmak amaçlanır. Bu amaca daha sağlıklı ulaşmak için öğrencilerin ikili veya üçlü gruplar hâlinde seçilen, metinleri kazanımlar doğrultusunda incelemeleri sağlanır. Sonra da sınıfın durumuna ve öğrenci sayısına göre soru-cevap yöntemiyle veya panel düzenleyerek Tanzimat Dönemi Edebiyatında öğretici metinlerin özellikleri üzerinde durulur. Yeni kavramlar hakkında yazı yazdırılır.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. İncelediği Tanzimat Dönemi öğretici metinlerinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Metnin yazılış amacı tartışılır.
2. Tanzimat Dönemi öğretici metinlerinin yapısını çözümler.		[!] Anlam birliğine sahip birimlerin metnin iletisi etrafında nasıl birleştiği sorgulanır.
3. Tanzimat Dönemi öğretici metinlerinin ana düşüncesini bulur.	 Öğretmen, öğrencilerden aynı ana düşüncenin o dönemde başka metinlerde ele alınıp alınmadığını araştırmalarını ister. Bir sonraki derste bilgiler paylaşılır. Öğrenciler, Tanzimat Dönemini değerlendiren ilmî yazılar bulur, okur. Öğrendiklerini arkadaşlarıyla paylaşırlar.	[!] Ana düşüncenin işlenişinde; ▪ Metindeki düşüncenin en kısa ve yoğun ifadesinin ana düşünce olduğu vurgulanır. ▪ Metnin ana düşüncesinin o dönemde başka metinlerde ele alınıp alınmadığı sorgulanır. ▪ Ana düşüncenin başka iletişim araçlarıyla ve anlatma biçimleriyle anlatılıp anlatılamayacağını sorgulanır. ▪ Metnin ana düşüncesiyle dönemin sosyal yaşayışı ve gerçekliği arasındaki ilişki açıklanır. ▪ Ana düşüncenin günümüzde ele alınıp alınmadığını sorgulanır.
4. Tanzimat Dönemi öğretici metinlerinin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		[!] İncelenen Tanzimat Dönemi öğretici metnin dil ve anlatım özelliklerinin açıklanışında aşağıdaki hususlara dikkat edilir: ▪ Metindeki anlatım türü belirlenir. ▪ Metindeki anlatım türünün özellikleri açıklanır. ▪ Metindeki ifadelerin açıklık ve kesinlik düzeyleri belirlenir. ▪ Metinde terim, kavram ve gündelik hayatla ilgili kelimelerden nasıl yararlandığını belirlenir. ▪ Metindeki yeni kavram, ifade, söz ve söz gruplarını belirlenir. ☐ Anlatım türü belirlenirken 10.sınıf dil ve anlatım 2-8. ünitelerdeki kazanımlardan yararlanılacaktır.
5. Metnin merkezî otorite (saray yönetimi) ve halkla ilişkisini açıklar.		

6. Metinde ikiliğin (eski-yeni) temada, dilde, ifade biçiminde varlığını hissettirdiğini örneklerle açıklar.	 Öğrenciler, Tanzimat Dönemindeki eski-yeni karşılaşmasıyla bu günkü eski-yeni karşılaşmasının farklılıklarını araştırırlar. Bir sonraki derste bilgilerini paylaşırlar.	[!] İslam Uygarlığı Çevresinde Gelişen Türk Edebiyatı ve Tanzimat sonrası gerçekleştirilen yenileşme hareketlerinden gelen öğelerin birlikte kullanıldığı vurgulanır. Divan edebiyatından gelen öğelerle Tanzimat’la getirilen yeniliklerin birlikte kullanılıp kullanılmadığı sorgulanır.
7. Metnin hangi geleneğe bağlı kalınarak yazıldığını belirler.		
8. Gazetenin öğretici metinler başta olmak üzere kültür ve edebiyatımızda yüklediği işlevlerini belirler.	 Öğrenciler, gazete çevresinde kültür ve edebiyat hayatımıza giren öğretici metin türlerini araştırırlar.	[!] Gazete çevresinde kültür ve edebiyat hayatımıza giren öğretici metin türleri açıklanır.
9. Metinde somuta yönelik ifadelerden nasıl yararlandığını açıklar.		
10. Yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle yazar arasındaki ilişki belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

II. ÜNİTE: TANZİMAT DÖNEMİ EDEBİYATI (1860-1896)		
3. Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir) Tanzimat şiiri, “problem çözme yöntemi” ile kavratılmalıdır. Önce seçilmiş metinlerden hareketle şiirde neyin, neden ve nasıl değiştiği ortaya konulur. Bunun için ikili veya dörtlü gruplara ayrılan öğrencilerin seçilen şiirleri, kazanımlarda belirtilen hususlar doğrultusunda okumaları ve incelemeleri sağlanır. Böylece Tanzimat şiirinde zihniyet, yapı, tema, dil ve ahenk alanlarındaki değişiklikler problem olarak ele alınır. Kazanımlardan, açıklamalardan ve önerilen etkinliklerden de yararlanarak öğrencilerin ders kitabındaki metinlerden yola çıkarak bu problemleri çözmeleri istenir. Çözümlerini daha önce yazılmış kitaplarda yazılanlarla karşılaştırırlar. Ünitenin sonunda sınıfın durumuna göre “Tanzimatla Şiirimizde Gerçekleşen Değişme” konusunda bir panel veya öğretmenin liderliğinde bir tartışma düzenlenir. Beyin fırtınası tekniğinden de yararlanmak mümkündür.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. İncelediği Tanzimat Dönemi şiirinden hareketle şiirin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.	 Öğrenciler, “Aydınlanma Dönemi”nin özelliklerini araştırırlar. Öğrenciler, klazizmin ve romantizmin özelliklerini araştırırlar; şiirin, Batı düşüncesiyle, klasik ve romantik edebiyatla ilişkisini araştırırlar.	[!] Kazanımın işlenişinde; ▪ Tanzimat Döneminde şiire giren yeni kavramların “Aydınlanma Dönemi” düşüncesiyle ilişkisi, ▪ Şiirin Batı düşüncesiyle, klasik ve romantik edebiyatla ilişkisi üzerinde durulur.
2. Tanzimat Dönemi şiirinin yapı özelliklerini çözümler.	 Öğrenciler; Namık Kemal’in vatandan, hürriyetten söz eden gazel ve kaside biçiminde yazılmış şiirlerini araştırırlar. Her öğrenci bulduğu bir şiirin gazel veya kaside biçiminde yazılmasının sebeplerini ve Divan şiirindeki gazel ve kaside ile arasındaki farklılıkları sıralar. Arkadaşlarının araştırmaları ile kendi araştırmalarını karşılaştırır. Ortak maddeler tahtaya yazılır.	[!] Kazanımın işlenişinde; ▪ Şiirde ses ve anlam kaynaşmasından oluşan birimler belirlenir. ▪ Şiirdeki birimlerin birbirleriyle ilişkisi belirlenir. ▪ Şiirdeki birimlerin bir tema etrafında nasıl birleştiği açıklanır. ▪ Birimlerin metnin tamamı içindeki işlevi açıklanır.
3. Tanzimat Dönemi şiirinin temasını bulur.	 Şiiri, aynı temada yazılmış günümüz şiirleriyle karşılaştırır. Birkaç öğrenci, karşılaştırma sonucunu sınıfa sunar.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Şiirin temasının dönemin gerçekliği ile ilişkisi açıklanır. ▪ Temanın sanatkârla ilişkisi sorgulanır. ▪ Yeni dönemde bireyin ortaya çıkmaya başladığı vurgulanır. ▪ Bu dönem metinlerinin tema bakımından birbiriyle ilişkisi olup olmadığı sorgulanır. ▪ Şiirin teması güncelleştirilir. ▪ Şiirlerdeki tema daha önceki dönemin şiirlerindeki temayla karşılaştırılır.
4. Tanzimat Dönemi şiirinin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Şiirde, tarih ve sosyal değerlerle ilişkili söz ve söz grupları olup olmadığı belirlenir. ▪ Şiirde kullanılan yeni kavramlar ve yeni imajlar belirlenir.
5. Tanzimat Dönemi şiirinin ahenk öğelerini belirler.		[!] Tanzimat şiirinde ahengin, ses akışı, söyleyiş, ritim ve her türlü ses benzerliğiyle nasıl sağlandığı açıklanır. Şiirdeki söyleyiş tarzı ve ses ile yazıldığı dönem arasındaki ilişki sorgulanır.
6. Tanzimat Dönemi şiirini yorumlar.		
7. Tanzimat Dönemi şiirinin gelenekle ilişkisini açıklar.		
8. Tanzimat Dönemi şiirinin hissettirdiklerini ifade eder.		

9. Tanzimat Dönemi Edebiyatında incelediği şiirlerle, Divan Edebiyatına ait şiirleri karşılaştırır.	📖 Öğrenciler, Divan şiirinden ve Tanzimat Dönemi şiirinden birer örnek seçerler. Şiirleri 9. sınıfta öğrendikleri şiir inceleme yöntemine göre incelerler. Divan ve Tanzimat Dönemine ait iki şiirin benzer ve farklı yönlerini belirlerler. Sınıfta arkadaşlarıyla paylaşırlar. Şiirlerin karşılaştırma sonuçlarından ortak maddeler oluşturur, tahtaya sıralarlar.	
10. Şairin fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle şair arasındaki ilişki belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

II. ÜNİTE: TANZİMAT DÖNEMİ EDEBİYATI (1860-1896)		
4. Olay Çevresinde Oluşan Edebî Metinler		
4. a. Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler (Roman, Hikâye)		
<p>Bu bölümde problem çözme, kavram haritası çıkarma ve beyin fırtınası yöntem ve teknikleri kullanılabilir. Önce problem ortaya konulmalı: Problem, anlatmaya bağlı edebî metinlerde zihniyet, yapı, tema, dil, anlatım özelliklerini kavratmak; metinlerin sosyal hayatla ilişkisini belirlemek; edebî değerlerini ifade etmek; onların gelenek içindeki yerini saptamaktır. Bu problemleri çözmek için seçilmiş metinleri ikili veya dörtlü gruplara ayrılmış öğrencilerin, kazanımlar doğrultusunda, incelemeleri gerekir. İlk kazanım zihniyetle, 2. kazanım yapıyla; 3. kazanım temayla; 4. kazanım dil ve anlatımla; 6. kazanım yorumla ilgilidir. Kazanımlardan da yararlanarak metinleri çözümleyen öğrenci grupları, saptamalarını daha önce yazılmış edebî metinlerle test ederler. Ulaştıkları sonuçlardan hareketle, merkezde anlatmaya bağlı metin olmak üzere bir kavram haritası oluştururlar. Bu kavram haritasında “olay örgüsü (kişiler, kişiler ve gerçeklik, mekân, zaman), tema (insanî gerçeklik, insanî gerçekliğin yorumu), anlatıcı (anlatıcı kim, nereden nasıl bakıyor, anlatıcının dil özellikleri) terimlerinde ifade edilen kavramlara yer verilmelidir. Bunların birbirleriyle ve metinle ilişkileri belirlenmelidir. Öğrenci gruplarının eseri yorumlaması ve güncelleştirmesi” konusunda öğretmenin liderliğinde bir beyin fırtınası düzenlenmelidir. Öğrencilerin Tanzimat Döneminde yazılmış birer romanı incelemeleri istenir. Ayrıca okumaları gereken yüz eserden anlatmaya bağlı olanları bu ünite kazandıklarından hareketle değerlendirmeleri sağlanmalıdır.</p>		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. İncelediği Tanzimat Dönemi anlatmaya bağlı edebî metinlerinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Metnin yazıldığı dönem arasındaki ilişki sorgulanır.
2. Tanzimat Dönemi anlatmaya bağlı edebî metnin yapı özelliklerini çözümler.	<p>👤 Öğrenciler, olay örgüsünde dile getirilen hususlarla dönemin yaşama biçimi arasındaki ilişkiyi araştırırlar. Birkaç öğrenci araştırma sonucunu sınıfta okur</p> <p>👤 Öğretmen, öğrencilerden metnin alındığı romanın tamamını okumalarını ister.</p> <p>📖 Öğretmen, öğrencilerden okunan metinde anlatılan olayların, tanıtılan kişilerin benzerlerini yakın çevreden örnekletmelerini ister. Yaşanan gerçeklik ile edebî metinde anlatılanlar arasındaki farkların belirlenmesi ve sıralanması sağlanır.</p>	<p>[!] Bu döneme ait metnin yapı özellikleri çözümlenirken;</p> <ul style="list-style-type: none"> Metnin olay örgüsü bulunur ve şemalaştırılır. Olay örgüsünde metin parçalarını birbirine bağlayan hususlar belirlenir. Olay örgüsünün yaşanmadığı ancak yaşandığı düşünülen, hayal edilen bir olaydan yola çıkılarak düzenlendiği vurgulanır. Metnin gerçeklikle ilişkisi sorgulanır. Öğrencilerden olay örgüsünün hissettirdikleri ve düşündürdüklerini açıklamaları istenir. Kişilerin olay örgüsündeki işlevleri belirlenir. Kişilerle metnin yazıldığı dönemde karşılaşılıp karşılaşamayacağı sorgulanır. Mekânın işlevi belirlenir. Öğrenciler, destan ve mesnevîlerdeki mekân ve zamanla romanlardaki mekân ve zamanı karşılaştırırlar; benzer ve farklı yönlerini sıralarlar. Mekânın gerçekte olup olamayacağı sorgulanır. Zamanın işlevi belirlenir. Metindeki zamanla yaşanan zaman arasında ilişki kurulur. Metindeki kişi, zaman ve mekân arasındaki bütünlük veya uyumsuzluk belirlenir.
3. Tanzimat Dönemi anlatmaya bağlı edebî metinlerinin temasını bulur.	<p>👤 Öğretmen, öğrencilerden romantizmin özelliklerini araştırmalarını ister.</p> <p>📖 Öğrenciler, aynı temada birçok eser yazılabileceğini ama her eserin farklı konusu olabileceğini, bir önceki etkinlikteki romanlardan birinden hareketle gösterir. Düşündüklerini yazar, arkadaşlarıyla paylaşır.</p>	<p>[!] Bu kazanım işlenirken;</p> <ul style="list-style-type: none"> Temanın ve kişilerin hangi edebî akıma ve düşünceye bağlı kalınarak anlatıldığı sorgulanır. Temanın sosyal hayatla ilişkisi tartışılır. Temanın aile hayatı çevresinde gelişmesinin nedeni sorgulanır. Bu döneme ait anlatmaya bağlı edebî metinlerin tema bakımından birbiriyle ilişkili olup olmadığı sorgulanır.

4. Tanzimat Dönemi anlatmaya bağlı edebî metnin dil ve anlatım özelliklerini belirler.	<p>📖 Öğrenciler, bir masal anlatıcısının anlattıklarıyla, kısa bir hikâyeyi karşılaştırırlar. Anlatıcının; kimi, neyi, nasıl anlattığını belirlerler</p> <p>📖 Öğrenciler, romanın yazıldığı dönemin sosyal ve siyasi hayatıyla ilgili tarihî belge değeri olup olmadığını tartışır; <i>İntibah</i>, <i>Felâhî Bey ile Rakım Efendi</i> ve <i>Sergüzeşt</i> romanlarından birini bu açıdan değerlendirir, düşündüklerini ifade eder ve arkadaşlarıyla paylaşırlar..</p>	[!] Metnin kim tarafından anlatıldığı ve anlatıcının bakış açısı belirlenir. Metnin dilinin halkın diline yaklaşmasının nedeni tartışılır.
5. Metnin eğitici yönünün olup olmadığını belirler.		[!] Yazarların bu dönemde edebî metni halkı eğitmek için bir araç olarak gördükleri vurgulanır. Metnin yazılış amacı sorgulanır.
6. Metni yorumlayarak güncelleştirir.	📖 Öğretmen, öğrencilerden incelenen metnin teması, kişileri, zamanı, mekânı, dil ve anlatımı üzerinde düşüncelerini yazılı olarak ifade etmelerini ister.	
7. Metinde yerli ve mahallî olan öğeleri ayırır.		
8. Anlatmaya bağlı edebî metinleri, daha önceki dönemlere ait aynı tarz metinlerle karşılaştırır.		
9. Yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle yazar arasındaki ilişkiyi belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

II. ÜNİTE: TANZİMAT DÖNEMİ EDEBİYATI (1860-1896)		
4. b. Göstermeye Bağlı Edebî Metinler (Tiyatro Metinleri) Bu bölümde de anlatmaya bağlı edebî metinlerde belirtilen yöntem ve teknikler uygulanır. Ancak seçilmiş metinlerden bazıları sınıfta temsil edilir. Temsilde rol alan öğrencilerle temsil ettikleri kişilikler arasındaki ilişki üzerinde durularak kurmaca-gerçeklik ilişkisi daha somut biçimde ortaya konur. Anlatmaya bağlı metinlerle göstermeye bağlı olanlar kazanım ve etkinliklerde belirtilen hususlar da dikkate alınarak yapı, tema, dil ve anlatım bakımlarından karşılaştırılır. Bu kısmın sonunda, Tanzimat Dönemi'nde tiyatro metinlerinin özellikleri konusunda, öğretmenin liderliğinde soru-cevap yöntemi esas alınarak bir tartışma düzenlenir. Öğretmen kazanımlardan ve seçilen metinlerden hareketle hazırladığı soruları ikili veya dörtlü olarak ayrılan gruplara yöneltir. Alınan cevaplar diğer grupların da katılımıyla tartışılır.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. İncelediği tiyatro metninden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		
2. Tanzimat Dönemi tiyatro metninin yapısını çözümler.	 Öğrenciler, <i>Şair Evlenmesi</i> 'nin sosyal hayatla ilgili belge değerini tartışır, özelliklerini belirlerler. Öğrenciler, Şinasi'nin <i>Şair Evlenmesi</i> 'ni ve Namık Kemal'in <i>Zavallı Çocuk</i> adlı eserini (9. sınıftaki olay çevresinde oluşan edebî metinlerin incelenmesi yöntemine göre) incelerler. İki eseri tema, konu, kişi, mekân, zaman açısından değerlendirir; ortak yönlerini belirlerler. Sınıfta ortak bulunan maddelerden öğrencilerin teklifleri dikkate alınarak bir poster oluşturulur. Sınıfın duvarına asılır.	[!] Tiyatro metninin yapısı çözümlenirken; ▪ Metnin olay örgüsü bulunur. ▪ Metnin olay örgüsünün gerçeklikle ilişkisi sorgulanır. ▪ Olay örgüsünün hissettirdikleri ve düşündürdükleri tartışılır. ▪ Metindeki kişilerin olay örgüsündeki işlevleri belirlenir. ▪ Metindeki kişilerle, metnin yazıldığı dönemde karşılaşıp karşılaşılamayacağı sorgulanır. ▪ Mekânın nasıl sunulduğu açıklanır. ▪ Metindeki mekânın gerçekte olup olamayacağı sorgulanır. ▪ Zamanın işlevi belirlenir. ▪ Metindeki zamanla, yaşanan zamanın ilişkisi açıklanır. ▪ Metindeki kişi, zaman ve mekân arasındaki bütünlük veya uyumsuzluk belirlenir.
3. Tanzimat Dönemi tiyatro metninin temasını bulur.		[!] Bu kazanım işlenirken; ▪ Temanın gerçeklikle ilişkisini belirlenir. ▪ Temanın sosyal hayatla ilişkisi belirlenir. ▪ Metnin yazılış amacı tartışılır. O dönem aydınlarının halkı eğitmek düşüncesiyle tiyatrodan da yararlandıkları; tiyatronun, edebî dilin sadeleşmesine hizmet ettiği, yazarların tiyatroyla düşüncelerini eğlendirerek halka iletmek istedikleri ve sosyal problemler çevresinde kamuoyu oluşturmak için tiyatrodan yararlandıkları belirtilir. Seyretmenin okumadan daha etkili olduğu, okuma yazma oranının düşük olduğu yerlerde sahnede bir eseri göstermenin önemi açıklanır.
4. Tanzimat Dönemi tiyatro metninin dil ve anlatım özelliklerini belirler.		
5. Tanzimat Dönemi metnini yorumlayarak güncelleştirir.		
6. Temaşadan tiyatroya nasıl geçildiğini açıklar.	 Öğrenciler, tiyatro tekniğinin tercüme yoluyla nasıl geliştiğini araştırırlar. Araştırma sonuçlarını sınıfta arkadaşlarıyla paylaşırlar.	[!] Önce Beyoğlu çevresinde Avrupalı tiyatro gruplarının oynadıkları oyunların seyredildiği, sonra tiyatro eserleri yazıldığı ve Batı tiyatrosunun model alındığı vurgulanır.

7. Modern tiyatro metinleri ile geleneksel tiyatro metinlerini karşılaştırır.		
8. Yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle yazar arasındaki ilişki belirlenir.

II. ÜNİTE: TANZİMAT DÖNEMİ EDEBİYATI (1860-1896)		
5. Tanzimat Dönemi Edebiyatının Genel Özellikleri Öğretmenin veya öğrencilerden birinin başkanlığında, Tanzimat Dönemi Edebiyatı konusunda bir tartışma düzenlenir. Bu tartışmada dönemin, kültür ve edebiyatımızdaki yeri ve değeri üzerinde durulur; edebî metinlerin sanat değerleri söz konusu edilmeli ve tartışmada daha az aktif görünen öğrencilere ve öğrenci gruplarına söz vermeye özen gösterilmelidir.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Tanzimat Dönemi Edebiyatını etkileyen sosyal, siyasal ve kültürel ortamın özelliklerini açıklar.		
2. Türk kültürü ile Batı kültürü arasındaki etkileşimi açıklar.		
3. Tanzimat Dönemini etkileyen sanat, edebiyat ve düşünce akımlarını açıklar.		
4. Yazı diliyle konuşma dilinin birbirine yaklaştığını örneklerle açıklar.		
5. İletişim aracı olarak gazetenin yüklendiği işlevleri açıklar.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÛN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE) (1896-1901) ve FOCR-İ ÂTÎ TOPLULUĞU (1909-1912)		
1. Servet-i Fünûn Edebiyatının Oluşumu Bu ünitenin ilk kısmında Servet-i Fünûn Edebiyatını tanıtan öğretici kısa yazı parçalarıyla aynı dönem edebiyatının özelliklerini yansıtan kısa şiir ve artistik düzyazı paragrafları veya cümleleri hareket noktası alınır. Yenileşen edebiyatın gelişme yönü problem olarak ortaya konur. Öğrencilerin bu metin parçalarını incelemeye gayret göstermeleri istenir. Öğrencilerden Servet-i Fünûn Döneminde edebî ortamın araştırılması istenir. Araştırma sonuçlarıyla ilgili olarak soru cevap yöntemiyle kazanımlarda ve açıklamalarda dile getirilen hususlarda öğrenciler konuşturulur. Ön hazırlıkta öğrencilerin edebî ortamı tanımada kullanabilecekleri kavramlarla tanışmalarını sağlanır. Öğretmen, bazı öğrencilere konuyla ilgili bir sunum hazırlatıp sundurarak da öğrencilere bu ön bilgileri kazandırabilir.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. “Servet-i Fünûn” dergisi çevresinde oluşan edebiyata neden Edebiyat-ı Cedide (yeni edebiyat) denildiğini açıklar.	👤 Öğrenciler, “Servet-i Fünûn” adının anlamını ve aynı adla çıkan derginin ne zaman ve kim tarafından çıkarıldığını araştırırlar. Servet-i Fünûn Edebiyatında bu derginin önemini maddeler hâlinde sıralarlar.	
2. Tanzimat sonrası Türk edebiyatında eski-yeni çatışmasında ılımlıların yerini belirler.		[!] Yeniye savunanların “ılımlılarla” çatışma nedenleri üzerinde durulur. Tanzimat sonrası Türk edebiyatında yeniye, eskiyi ve orta yolu (itidali) savunanların kimler olduğu açıklanır (Tanzimat sonrası Türk edebiyatında Recaizade’nin yeniye savunanları temsil ettiği, edebiyatta ılımlıların başında da Muallim Naci’nin bulunduğu, eskinin ise Hacı İbrahim Efendi ve grubunca savunulduğu belirtilir.). ▪ Edebiyatta eskiyi savunanlarla ılımlıların geleneksel yaşama tarzını sürdürdükleri, yeniye savunanların Batılı yaşama biçimine uymak istedikleri kavratılır.
3. Servet-i Fünûn Döneminde yeniye savunan edebiyatçıların özelliklerini belirler.		[!] Yeniye savunanların, Recaizade Mahmut Ekrem’in teşvikleriyle <i>Servet-i Fünûn</i> dergisi etrafında birleştikleri, Fransızca başta olmak üzere çocukluk yıllarında Batı dillerini öğrendikleri, Batı edebiyatı zevkiyle yetiştikleri, İstanbul’da Batılı bir yaşama biçimi sürdürmeye eğilimli oldukları, edebî yazı ve etkinliklerini Tefik Fikret’in öncülüğünde gerçekleştirdikleri vurgulanır.
4. Servet-i Fünûn Dönemi edebiyatçılarının zevk ve anlayışlarının özelliklerini belirler.	👤 Öğrenciler, edebiyatta fayda-zevk tartışması konusunda yazılar bulurlar, bu yazılar çevresinde konuyu tartışır.	[!] <i>Servet-i Fünûn</i> dergisinde bir araya gelen edebiyatçıların sanatta faydayı değil, estetik zevki ön plana çıkarma eğiliminde oldukları belirtilir.
5. Metinlerde, devrin sosyal problemleri üzerinde durulup durulmadığını sorgular.		[!] Metinlerde, devrin sosyal problemleri üzerinde, Tanzimat Döneminde olduğu kadar, niçin durulmadığı açıklanır.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÛN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE) (1896-1901) ve FECR-İ ÂTÎ TOPLULUĞU (1909-1912)		
2. Öğretici Metinler (Edebî Tenkit, Gezi Yazısı, Hatıra, Makale) Öğretici metinler, dönemin edebî zevk ve anlayışını konu alan yazılardan seçilir. İkili veya üçlü gruplara ayrılan öğrenciler, kazanımlarda ifade edilen hususlardan hareketle, bu metinleri incelerler ve saptadıkları özellikleri yazarlar. Öğretmen de konuyla ilgili olarak öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine imkân verecek sorular hazırlar. Bu soruları, sınıfta öğrenci gruplarına yöneltir. Böylece soru-cevap yöntemi çevresinde konuyla ilgili tartışma açılır. Tartışma sonunda her grubun bir rapor hazırlaması istenir.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Kazanımın işlenişinde; ▪ Metnin yazılış amacı tartışılır. ▪ Metnin hangi düşünceye bağlı kalınarak yazıldığı sorgulanır.
2. Metnin yapısını çözümler.	📖 Öğrenciler, Servet-i Fünûn Edebiyatının getirmek istediği yenilikleri konu alan yazılar bulurlar, bu yazılarda anlatılanları tartışır.	[!] Anlam birliğine sahip birimlerin metnin iletisi etrafında nasıl birleştiği belirlenir.
3. Metnin ana fikrini bulur, aynı ana fikrin o dönemde yazılmış diğer türlerde ele alınıp alınmadığını belirler.		[!] Metnin ana fikriyle dönemin sosyal hayatı ve gerçekliği arasındaki ilişki sorgulanır.
4. Metnin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		[!] İfadelerin ne ölçüde kesin ve açık olduğu tartışılır. Metinde terim, kavram ve gündelik hayatla ilgili sözcüklerden yararlanılıp yararlanılmadığı üzerinde durulur. Metinde somut olan ifadelerin nasıl kullanıldığı açıklanır.
5. Öğretici metinlerle dönemin dergileri arasındaki ilişkiyi kavrar.	👥 Öğrenciler, dergilerin öğretici metinlerdeki rolünü araştırırlar. Fikirlerini arkadaşlarıyla paylaşırlar.	
6. Servet-i Fünûn Dönemi Edebiyatı öğretici metinleriyle Tanzimat Dönemine ait öğretici metinleri karşılaştırır.		
7. İncelediği metinden hareketle yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle yazar arasındaki ilişki belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÜN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE) (1896-1901) ve FOCR-İ ÂTÎ TOPLULUĞU (1909-1912)		
3. Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir) ve Mensur Şiir		
3.a.Şiir Seçilen metinler aracılığıyla Servet-i Fünün şiirinin edebiyatımızdaki yeri ve değerini kavramak problem olarak ortaya konur. Söz konusu metinler daha önce kazandırılmış becerilerle kazanımlar doğrultusunda gruplara ayrılan öğrenciler tarafından incelenir. Böylece Servet-i Fünün şiirinin ahenk, yapı, tema, dil ve anlatım bakımlarından özelliklerini fark eden öğrenciler tespitlerini birbirleriyle karşılaştırırlar. Her öğrenci grubu Servet-i Fünün şiirinin edebiyatımızdaki yeri ve değerini belirleyen bir yazı kaleme alır. Sınıfça da bu dönem şiirinin özelliklerini ifade eden dövizler hazırlanır. Modern Türk şiirinin neden Servet-i Fünün Döneminde başlatıldığı konusunda bir panel düzenlenir.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Şiirden hareketle şiirin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Şiirin kendi döneminin sosyal ve kültürel ortamıyla ilişkisi sorgulanır.
2. Şiirin yapısını çözümler.		[!] Bu dönem şiirinin yapısını oluşturan öğeler belirlenerek şiirdeki birimlerin yapı ve anlam değerleri üzerinde durulur.
3. Şiirin temasını bulur.	 Öğrenciler, birimlerin bir düşünce veya duygu etrafında birleşerek şiiri nasıl oluşturduğu ve şiirin anlamı ile şiiri oluşturan birimlerin anlamları arasındaki ilişkiyi tartışırlar. Öğrencilere aynı temada yazılmış Servet-i Fünün şiiri ile günümüz şiirlerini karşılaştırması okul dışı etkinlik olarak verilir ve bir sonraki derste değerlendirmesi yapılır.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ■ Şiirdeki birimlerin bir tema etrafında nasıl birleştiği belirlenir. ■ Şiirde ele alınan temanın evrensel olup olmadığı sorgulanır. ■ Temayla devrin gerçekliği arasındaki ilişki belirlenir. ■ Şiirlerde temaların eskiye göre nasıl değiştiği sorgulanır. ■ Şiirin teması güncelleştirilir. ■ Şiir aynı temada yazılmış günümüz şiirleriyle karşılaştırılır.
4. Şiirin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.	 Öğrenciler şiirde ifade edilenlerin tablo hâlinde gösterilip gösterilemeyeceğini tartışırlar. Öğrenciler, şiirde parnasizmin ve sembolizmin özelliklerini araştırırlar; parnasizm ile realizmin ilişkisini belirlerler.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ■ Şiir cümlesinin nesir cümlesine yaklaştığı örneklerle açıklanır. ■ Şiirde tasvir edilen doğal çevre ile resim arasında ilişki kurulur. ■ Şiire yan anlam değeri kazandıran söz ve söz grubu ile cümleler bulunur. ■ Şiirde yeni kavramların ve yeni imajların kullanılma nedenleri sorgulanır. ■ Söz sanatlarının şiirdeki işlevi belirlenir. ■ Doğal çevrenin anlatılmasında nelere dikkat edildiği üzerinde durulur. ■ Olayları konu alan şiirlerde anlatılan olay ile anlatıcı arasındaki ilişki belirlenir. ■ Şiir dilinin söyleyiş ve ahenk bakımından doğal dille benzeyen ve ayrılan yönleri belirlenir.
5. Şiirde ahengi sağlayan öğeleri belirler.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ■ Şiirdeki söyleyiş tarzı, kafiye, iç kafiye, aliterasyon gibi ses benzerliklerinin şiire kazandırdıklarını açıklanır. ■ Şiirinde ahengin, ses akışı, söyleyiş, ritim ve her türlü ses benzerliğiyle nasıl sağlandığı açıklanır.
6. Şiirde bireysel duygulara önem verildiğini belirler.		
7. İncelediği şiiri yorumlar.		
8. Şiirin gelenekle ilişkisini açıklar.		

9. Şiirde anlatılanların nesir olarak yazılıp yazılmayacağını tartışır.		
10. Servet-i Fünûn Dönemi Edebiyatı şiirleriyle, Tanzimat Dönemine ait şiirleri karşılaştırır.	📖 Öğrenciler, şiirimizin yenileşmesinde Servet-i Fünûn şiirinin yeri ve değerini ifade eden hususları arkadaşlarıyla tartışırlar. Ortak maddeler tahtaya sıralanır.	
11. Şairin fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle şair arasındaki ilişki belirlenir.

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÛN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE) (1896-1901) ve FECR-İ ÂTÎ TOPLULUĞU (1909-1912)		
3. b. Mensur Şiir Gruplar oluşturan öğrenciler, farklı mensur şiir metinlerini kazanımlarda belirtilen hususlardan hareketle incelerler. Şiir ile mensur şiir arasındaki farkları konu alan bir tartışma düzenlenir. Öğrencilerin birbirlerine sorular yöneltmeleri istenir. Bu kısmın sonunda okunan ve incelenen mensur şiirlerden hareketle öğrencilere, bir yazı yazdırılır.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metinden hareketle mensur şiirin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		
2. Mensur şiirin yapısını çözümler.	📖 Öğrenciler, mensur şiirin kaynağını araştırırlar. Sınıfa örnek bir mensur şiir, bir düz yazı ile yazılmış metin, bir şiir getirirler. Bu üç metni karşılaştırırlar. Sonuçlarını arkadaşlarıyla paylaşırlar, benzer ve farklı yönlerini tahtaya yazarlar.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Mensur şiirin kaynağı üzerinde durulur. ▪ Mensur şiirin, nesir cümleleriyle yazılmış şiir olduğu; ses, söyleyiş, tema bakımından şiirden farklı olmadığı; sanatçının duygularını daha rahat ifadeye imkân verdiği vurgulanır.
3. Mensur şiirin temasını bulur.		
4. Mensur şiirin dil ve anlatım özelliklerini belirler.		
5. Mensur şiiri yorumlayarak güncelleştirir.		
6. Mensur şiir metni hakkında düşüncelerini ifade eder.		
7. Şairin fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle şair arasındaki ilişki belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÛN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE)		
4.Olay Çevresinde Oluşan Edebî Metinler		
4.a. Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler (Hikâye)		
Seçilmiş hikâye metinlerinin zihniyet, yapı, tema, dil, anlatım bakımlarından incelenip değerlendirilerek Servet-i Fünûn hikâyeciliğinin edebiyatımızdaki yeri ve değerini belirleme problem olarak alınır. Gruplara ayrılan öğrenciler kitaba alınmış metin veya metin parçalarını daha önceki yıllarda edindikleri becerilerden de yararlanarak kazanımlar doğrultusunda incelerler. Saptamalarını birbirleriyle paylaşırlar. Servet-i Fünûn Döneminde hikâye konusunda açıklayıcı bir yazı yazarlar.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Metinle yazıldığı dönem arasındaki ilişki sorgulanır.
2. Metnin yapısını çözümler.	 Öğrenciler, olay örgüsünü şemalaştırır. Öğrenciler, okunan metinde anlatılan olayların, tanıtılan kişilerin benzerlerini yakın çevrelerinden örnekendirirler. Öğrenciler, metindeki zamanla, o dönemdeki zamanın ilgisini araştırırlar. Öğretmen, öğrencilerden, incelenen metnin teması, kişileri, zamanı, mekânı vb. üzerinde düşüncelerini yazılı olarak ifade etmelerini ister.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; <ul style="list-style-type: none"> ▪ Olay örgüsü belirlenir. ▪ Metindeki kişilerin olay örgüsündeki işlevleri belirlenir. ▪ Metindeki kişilerin birbiriyle ilişkisi açıklanır. ▪ Kişilerin özellikleri belirlenir. ▪ Anlatılan mekânın metindeki işlevi belirlenir. ▪ Metinde anlatılan mekânın gerçeklik duygusu uyandıran bir yer olup olmadığı sorgulanır. ▪ Metinde anlatılan zamanın işlevi belirlenir. ▪ Metindeki zamanla, o dönemdeki zamanın ilgisi kurulur. ▪ Metindeki olay, kişi, zaman ve mekân arasındaki ilişki belirlenir. ▪ Metindeki temel çatışma veya karşılaşma bulunur. ▪ Metindeki temel çatışma veya karşılaşmanın nedenleri tartışılır. ▪ Temel çatışmadan hareketle tema bulunur. ▪ İnsana özgü bir gerçekliğin metinde nasıl somutlaştırıldığı sorgulanır.
3. Metnin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; <ul style="list-style-type: none"> ▪ Metindeki anlatıcı belirlenir. ▪ Metindeki anlatıcının bakış açısı açıklanır. ▪ Anlatıcının anlatmada, tasvirde, tahlilde takındığı tavır belirlenir. ▪ Anlatıcının dile yüklediği yeni anlam değerleri belirlenir.
4. Metnin bağlı olduğu geleneği belirler.	 Öğrenciler, metnin bağlı olduğu geleneği araştırırlar.	
5. Metnin bağlı olduğu hikâye tarzını belirler.	 Öğrenciler, metnin bağlı olduğu hikâye tarzını araştırırlar.	[!] Metnin bağlı olduğu hikâye tarzının özellikleri üzerinde durulur.

6. Metni yorumlayarak güncelleştirir.		
7. Servet-i Fünûn edebiyatındaki hikâyelerle daha önceki dönemlere ait hikâyeleri karşılaştırır.	👤 Öğrenciler üç gruba ayrılır. Birinci grup, bir halk hikâyesi; ikinci grup, bir masal; üçüncü grup, yeni tarz bir hikâye seçer. Her grup anlatma esasına bağlı bu edebî metinleri zihniyet, yapı, tema, dil ve anlatım yönlerinden inceler. Üç metni sınıfta karşılaştırırlar. Benzer ve farklı yönlerini tahtaya sıralarlar.	
8. Yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		
9. Eserle yazar arasındaki ilişkiyi belirler.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÜN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE)		
4. b. Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler (Roman) “Servet-i Fünûn Döneminde Türk romancılığının özelliklerini kavramak” olarak belirlenen problem, sıralanan kazanımlar ve verilen etkinliklerden hareketle çözümlenir. Halit Ziya Uşaklıgil’in <i>Mai ve Siyah</i> , <i>Aşk-ı Memnu</i> ve <i>Kırık Hayatlar</i> romanlarından birini gruplar oluşturan öğrenciler kazanımlarda belirtilen ve etkinliklerde önerilen hususlardan hareketle yapı, tema, dil ve anlatım bakımlarından incelerler.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Metnin yazıldığı dönem arasındaki ilişki tartışılır.
2. Metnin yapısını çözümler.	<p>📖 Öğrenciler, incelenen metnin alındığı romanı okurlar.</p> <p>📖 Öğrenciler, olay örgüsünü şemalaştırırlar. Olayla, olay örgüsü arasındaki farklılıkları belirlerler. Olay örgüsünün neden ve niçin yaşanması mümkün olan olay zincirinden farklı düzenlendiğini tartışırlar.</p> <p>📖 Öğrenciler, Gustave Flaubert’in <i>Madame Bovary</i> veya <i>Tolstoy’un Anna Karenina</i> adlı romanıyla, Halit Ziya’nın <i>Aşk-ı Memnû</i> romanını yapı ve kişiler bakımından karşılaştırır, roman kahramanlarından Emma ile Bihter arasındaki benzerliği anlatırlar.</p> <p>📖 Öğrenciler, okunan metinde anlatılan olayların, tanıtılan kişilerin benzerlerini yakın çevrelerinden örneklendirirler.</p> <p>📖 Öğrenciler, üç gruba ayrılır. Birinci grup, bir destan; ikinci grup, bir masal; üçüncü grup, bir mesnevi seçer. Her grup kendi metnini zaman, mekânın görünüşü ve anlatımı bakımlarından inceler. Sınıfta incelenen roman ile diğer üç metin zaman ve mekân yönlerinden karşılaştırılır. Benzer ve farklı yönleriyle ilgili bilgileri gruplar, posterler hazırlar ve sınıfın duvarına asarlar.</p>	<p>[!] Metnin yapısı çözümlenirken;</p> <ul style="list-style-type: none"> Metin parçasının, alındığı romanın olay örgüsü içindeki yeri belirlenir. Metne bütünlük kazandıran husus belirlenir. Metinde anlatılan olayın romanın olay örgüsündeki yeri belirlenir. Metindeki temel çatışmadan söz edilir. Kişilerin olay örgüsündeki işlevleri belirlenir. Metindeki anlatılan kişilerin özellikleri ve birbiriyle ilişkisi açıklanır. Kişilerle, metnin yazıldığı dönemde karşılaşılıp karşılaşamayacağı sorgulanır. Mekânın işlevi belirlenir, gerçeklik duygusu uyandıran bir yer olup olmadığı sorgulanır. Zamanın işlevi belirlenir; metindeki zamanla, metnin yazıldığı dönemin ilgisi açıklanır. Metindeki olay, kişi, zaman ve mekân arasındaki ilişki belirlenir. Metnin yapı ve anlam bakımından kendi içinde bir bütünlük oluşturup oluşturmadığını sorgulanır.
3. Metnin temasını bulur.	📖 Öğrenciler, incelenen metnin teması, kişileri, zamanı ve mekânı üzerinde düşüncelerini yazılı olarak ifade ederler. Yazdıklarını arkadaşlarıyla paylaşırlar.	<p>[!] Bu kazanımın işlenişinde;</p> <ul style="list-style-type: none"> Metindeki temanın eserin temasıyla ilişkisi belirlenir. Metindeki temanın insana özgü gerçeklikle ilişkisi açıklanır.
4. Metnin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		<p>[!] Bu kazanımın işlenişinde;</p> <ul style="list-style-type: none"> Metnin kim tarafından anlatıldığını ve anlatıcının bakış açısı açıklanır. Tasvir ve tahlilde dikkat edilen hususları belirlenir.
5. Metni yorumlayarak güncelleştirir.		
6. Metnin bağlı olduğu geleneği belirler.		
7. Metnin ve eserin hangi edebî akıma bağlı kalınarak yazıldığını belirler.		[!] Realist eserlerde duyguların okuyucuda gerçeklik fikri uyandıracak ruh çözümlemeleri ve tasvirlerle anlatıldığı vurgulanır.

8. Eserin edebiyat tarihimizdeki yerini açıklar.	🏠 Öğrenciler, eserin edebiyat tarihimizdeki yerini araştırırlar.	
9. Anlatma esasına bağlı edebî metinlerin bu dönemde teknik olgunluk kazandığını örneklerle açıklar.		
10. Servet-i Fünûn Edebiyatındaki romanlarla daha önceki dönemlere ait romanları karşılaştırır.		
11. Yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle yazar arasındaki ilişkiyi belirler.

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÛN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE)		
5. Servet-i Fünûn Edebiyatının Genel Özellikleri		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Servet-i Fünûn Edebiyatını etkileyen sosyal, siyasal ve kültürel ortamın yapısını açıklar.		
2. Servet-i Fünûn Dönemini etkileyen sanat, edebiyat ve düşünce akımlarını metinlerden hareketle belirler.		
3. Servet-i Fünûn Edebiyatının Tanzimat Edebiyatından ayrılan yönlerini açıklar.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÜN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE) ve FECR-İ ÂTÎ TOPLULUĞU (1909-1912)		
FECR-ÂTÎ TOPLULUĞU (1909-1912)		
Gruplar oluşturan öğrenciler, Fecr-i Âtî topluluğunun edebiyatımızdaki yeri ve değerini araştırırlar. Kitaptaki metin parçaları, kazanımlar, etkinlikler ve açıklamalardan hareketle incelendikten sonra, öğretmen liderliğinde soru-cevap yönteminden yola çıkılarak bu topluluğun edebiyatımızdaki yeri ve değeri tartışılır. Sonra öğrencilerin bu konuda öğretici bir yazı kaleme almaları istenir.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Fecr-i Âtî topluluğunun oluşmasını hazırlayan sosyal, siyasi ve kültürel sebepleri belirler.	👤 Öğrenciler, Fecr-i Âtî topluluğunun oluşmasını hazırlayan sosyal, siyasi ve kültürel sebepler olup olmadığını araştırırlar.	[!] Tanzimat Dönemini hazırlayan sosyal ve siyasi olaylar olduğu, zihniyet değişikliğinin varlığının hissedildiği hatırlatılır. Edebiyat-ı Cedide'nin ortaya çıkmasında eski-yeni çatışmasının rolü; yeniye savunanların bir araya gelme istekleri vurgulanır. Kendilerini Fecr-i Âtî (geleceğin şafağı) topluluğu olarak adlandıran gençlerin siyasi ve sosyal yönlerden olduğu gibi, kültür ve zevk bakımlarından da bir dayanakları olmadığı belirtilir. Edebiyat-ı Cedide'nin dağılmasından sonra gençler Batı'daki edebî topluluklara özenerek bir araya gelirler, bir beyanname ile seslerini duyurmak istediklerini ifade ederler. Bu gençlerin kendilerini "Sanat şahsi ve muhteremdir." (Sanat kişiseldir ve saygıya değerdir.) cümleleriyle ifade etmelerinin bile, Fecr-i Âtî üyeleri arasında sanat anlayışında birlik sağlanmadığını düşündürdüğü belirtilir.
2. Fecr-i Âtî Beyannamesi'nin altında imzası olan şair ve yazarların isimlerini belirler.		
3. Fecr-i Âtî sanatçılarının hangi alanlarda eser verdiklerini ve eser vermek istediklerini belirler.	👤 Öğrenciler, Fecr-i Âtî sanatçılarının hangi alanlarda eser verdiklerini ve eser vermek istediklerini araştırırlar.	
4. Fecr-i Âtî şair ve yazarlarının Millî Edebiyat Dönemi ve sonrasında farklı gruplar içinde ve farklı etkinliklerde yer aldıklarını açıklar.	👤 Öğrenciler, Fecr-i Âtî şair ve yazarlarının Millî Edebiyat Dönemi ve sonrasında farklı gruplar içinde ve farklı etkinliklerde tanınıp tanınmadıklarını araştırırlar.	

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

III. ÜNİTE: SERVET-İ FÜNÜN EDEBİYATI (EDEBİYAT-I CEDİDE) ve FECR-İ ÂTÎ TOPLULUĞU (1909-1912)		
Fecr-i Âti Şiiri		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Şiirden hareketle şiirin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		
2. Şiirin yapısını çözümler.		
3. Şiirin temasını bulur.		
4. Şiirin dil ve anlatım özelliklerini belirler.		[!] Şiir dilinin özelliklerini Edebiyat-ı Cedide şiirleriyle karşılaştırılır.
5. Şiirde ahengi sağlayan öğeleri belirler.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Şiirin yapısına özgü özelliklerle ahenk ve söyleyiş biçimi arasında ilişki kurulur. ▪ Tahsin Nâhid veya Emin Bülend'in şiirleri üzerinde durulmalı, Ahmet Haşim'in eserleri öz şiir hareketi başlığı altında değerlendirilmelidir. ▪ Şiirde ahengi sağlayan öğelerle Edebiyat-ı Cedide şiirlerindeki ahengi sağlayan öğeler karşılaştırılır.
6. Şiiri yorumlar.		
7. Şairin fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle şair arasındaki ilişki belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
1. Millî Edebiyat Döneminin Oluşumu Millî Edebiyat Döneminin oluşumunu problem çözme metoduyla kavratmak üzere öğrencilerin gruplar oluşturması sağlanır. Gruplarla birlikte problem belirlenir. Öğretmen bu dönemde milleti oluşturan temel kaynaklara modern bir dikkatle yaklaşma ve değerlendirmenin esas olduğunu; sosyal, siyasal ve edebî etkinliklerin bu husus etrafında birleştiğini sezdirerek öğrencilerin milleti oluşturan değerler ile edebiyat ilişkisini problem olarak ele almalarını sağlar. Seçilen metinlerin kazanımlar doğrultusunda incelenmesi, etkinliklerde belirtilen ev ödevlerinin yapılması sonucu elde edilen bulguların düzenlenen panellerle paylaşılması yoluyla, Türkiye’de Millî Edebiyat Döneminin oluşumu ve önemi kavratılır. Öğrencilere, bu konuda bir yazı yazdırılır.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. XIX. yy. sonu ile XX. yy. başlarında siyasi, sosyal ve düşünce hayatında tartışılan Batıcılık, Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük cereyanlarının ortaya çıkış sebeplerini, amaçlarını, temsilcilerini, kaynaklarını, temel düşüncelerini açıklar.	 Öğrenciler, dönemin fikir hareketleriyle ilgili yazılar bulur, okur, bu yazılarda anlatılanları arkadaşlarıyla paylaşırlar. Sosyal ve siyasi hayatı belirleyen düşünceleri sıralarlar.	[!] Batıcılığı savunanların, Türk toplumuna Batıda gelişen düşünce, yönetim biçimi, yaşama tarzını uygulayarak ülkenin gelişmesini, kalkınmasını sağlamak amacıyla oldukları vurgulanır. İslamcı olarak bilinenlerin İslam’ın ilk dönemindeki değerleri XX. yy. başlarına taşıyarak Türk toplumunu içinde bulunduğu bunalımdan kurtarmayı amaçladıkları belirtilir. Osmanlıcılık üzerinde duranların Osmanlı Devleti’nin kuruluş ve yükselme dönemlerinde sahip olduğu zihniyetin sanat ve edebiyatta takip edilmesini istedikleri ifade edilir. Türkçülüğü savunanların, Türk toplumunun uzak geçmişinde kazandığı değerlerin araştırılması ve bilinmesini; halkın yaşama biçiminin ve değerler dünyasının araştırılmasını istedikleri vurgulanır. Bütün bunların modern milletin ortaya çıkışına zemin hazırladığı sezdirilir.
2. Batıcılık, Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türkçülüğe ait düşünce, etkinlik ve arayışların millî devlet fikri ve endişesi etrafında kendiliğinden oluştuğunu açıklar.		
3. 1911 sonrası Türk edebiyatının millî devlet ve milletleşme çevresinde ileri sürülen fikirler, başvuru anlatım ve metin türleri etrafında geliştiğini açıklar.		
4. Millî Edebiyat Döneminde her edebî ve fikrî etkinliğin millî devlet hâline gelme kaygısı etrafında birleştiğini açıklar.		[!] Kültür, devlet - vatandaş ilişkisi, gelecek endişesi alanlarında birbirinden farklı önerilerin ileri sürüldüğü vurgulanır; bunların hepsinin millî (ulus) devlet ortak paydasında birleştiği belirtilir.
5. Sosyal, tarihî, fikrî ve ilmî temaların sade bir dille doğal bir söyleyiş ve anlatımla ifade edildiğini açıklar.		
6. Millî Edebiyat Döneminin bir dönemin adı olduğunu kavrar; milliyetçi edebiyat ile millî edebiyatın farklılığını açıklar.	 Öğrenciler, “millî edebiyat” ile “milliyetçi edebiyat”ın farklılığını araştırırlar.	
7. Milliyetçi edebiyatın sade dil, hece vezni ve Türkçülük hareketi çevresinde oluştuğunu açıklar.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
2. Öğretici Metinler (Makale, Fıkra, Sohbet, Deneme, Eleştiri, Tarih, Hatıra) Ders kitaplarına Millî Edebiyatın özelliklerini ele alan makale, deneme, eleştiri, hatıra, tarihî metinlerden parçalar seçilmelidir. Gruplar oluşturan öğrenciler, ders kitabındaki bu metinleri kazanımlar doğrultusunda inceleyerek araştırdıkları sonuçları bir önceki kısımda saptadıkları özelliklerle karşılaştırırlar. Bu konuda yine kazanım ve etkinliklerden de yararlanarak öğretici bir yazı yazarlar.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metnin yazılış amacını belirler.		
2. Metnin yapısını çözümler.	👤 Öğrenciler, hangi tür yazılara niçin önem verildiğini araştırırlar. Araştırma sonuçlarını arkadaşlarıyla paylaşırlar.	[!] Öğretici metinlerde anlam birliğine sahip birimlerin metnin iletisi etrafında nasıl birleştiği belirlenir.
3. Metnin ana fikrini bulur.	👤 Öğrenciler, ana fikrin günümüzde de ele alınıp alınmadığını araştırırlar. 👤 Öğrenciler, metnin ana fikriyle dönemin sosyal hayatı ve gerçekliği arasındaki ilişkiyi araştırırlar.	[!] Metnin ana fikrinin o dönemde yazılmış diğer türlerde ele alınıp alınmadığı sorgulanır. Metnin ana fikriyle dönemin sosyal hayatı ve gerçekliği arasındaki ilişki sorgulanır.
4. Metnin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.	👤 Öğrenciler, yeni kavram, ifade, söz ve söz grupları olup olmadığını araştırırlar.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Metindeki ifadelerin kesinlik ve açıklık bakımından nitelikleri üzerinde durulur. ▪ Dilde sadeleşmeye değer verilmesinin nedenleri açıklanır. ▪ Metinde terim, kavram ve gündelik hayatla ilgili kelimelerden yararlanılıp yararlanılmadığı belirlenir.
5. Halkın yaşama tarzından ve tarihten gelen değerlere önem verildiğini sezer.		
6. Yazarın tarih ve geniş halk kitlesi karşısındaki tavrını belirler.		
7. Millî Edebiyat Döneminde incelenen öğretici metinleri birbiriyle karşılaştırır.		
8. Yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		
9. Eserle yazar arasındaki ilişkiyi belirler.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
3.Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir) Millî Edebiyat terimiyle 1911–1923 arasındaki zaman dilimi kastedilmiştir. Bu dönemde ortaya konulan eserler bu ad altında incelenmeli ve değerlendirilmelidir. Bu dönemin karakteristiği “millet hâlinde yaşama iradesi” söz grubuyla ifade edilmelidir. Gruplara ayrılan öğrenciler, “Millî Edebiyat Döneminde şiiri değerlendirmeyi ve gruplandırmayı” problem olarak belirlerler. Ziya Gökalp, Yahya Kemal ve Mehmet Âkif’ten seçilen şiir metinleri arasındaki farklılıkları ana hatlarıyla belirleyerek problemi çözmeye çalışırlar.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. 1911-1923 arasında şiirin ses, söyleyiş, yapı, tema, dil ve anlatım bakımlarından dört gruba ayrıldığını ifade eder.		
2. Millî Edebiyat Döneminde sade dil ve hece vezniyle şiirler yazıldığını örneklerle açıklar.		[!] Ziya Gökalp çevresinde sade dil ve hece vezniyle şiirler yazıldığı üzerinde durulur.
3. Millî Edebiyat Döneminde saf şiire özgü arayışlar olduğunu örneklerle açıklar.		[!] Yahya Kemal ve Ahmet Haşim çevresinde saf şiire özgü arayışların olduğu üzerinde durulur.
4. Millî Edebiyat Döneminde halkın yaşama tarzı ve değerleri üzerinde durulduğunu örneklerle açıklar.		[!] Mehmet Âkif Ersoy’un şiiri ve manzumeleriyle halkın değerleri ve yaşama tarzı üzerinde durduğu açıklanır.
5. Millî Edebiyat Döneminde Edebiyat-ı Cedide zevkini sürdüren sanatçıların da eser vermeye devam ettiklerini örneklerle açıklar.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
3. a. Sade Dil ve Hece Ölçüsüyle Yazılmış Şiir Etkinlikleri gerçekleştirip kazanımlarda belirtilen hususları metinlerde arayan öğrenci grupları, Millî Edebiyat Döneminde sade dil ve hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerin ahenk, dil, yapı, tema bakımlarından özelliklerini belirlerler. Sonra da öğretmen, bu konuda hazırladığı soruları öğrenci gruplarına yöneltir. Gerekğinde onlardan aldıkları cevapları tartışmaya açar. Sınıfça bu şiir tarzının özellikleri belirlenir. Öğrencilerin bazı şiirleri ezberlemeleri önerilir.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Şiirden hareketle şiirin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		
2. Şiirin yapısını çözümler.		[!] Şiiri meydana getiren birimler belirlenerek her birimin diğer birimlerle ilişkisi açıklanır.
3. Şiirin temasını bulur.	👥 Öğrenci grupları, şiirdeki temalarla öğretici metinlerdeki temaların ilişkisini araştırırlar.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Şiirdeki değişikliğin yalnızca ses, söyleyiş ve dilde değil, yeni temalara yönelmede de görüldüğü nedenleriyle açıklanır. ▪ Şiirin temasının evrensel olup olmadığı sorgulanır. ▪ Temayla devrin gerçekliği arasındaki ilişki sorgulanır.
4. Şiirin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.	👥 Öğrenciler, şiirdeki söz sanatlarının ve imgelerin kaynaklarını araştırırlar.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Şiirin ses ve söyleyiş özellikleri belirlenir. ▪ Şiirde ses ve söyleyişin değiştiği, halk şiirine özgü söyleyiş ile modern şiire özgü söyleyişten birlikte yararlanıldığı vurgulanır. ▪ Şiirdeki söz sanatlarının ve imgelerin kaynakları belirlenir. ▪ Şiirdeki ses, söyleyiş ve imgelerin özellikleri belirlenir.
5. Şiirin ahenk öğelerini belirler.		[!] Sade dil ve hece ölçüsüyle yazarların şiirde ahengi; ses akışı, söyleyiş, ritim ve her türlü ses benzerliğiyle nasıl sağladığı açıklanır. Şiirdeki ritmin özellikleri belirlenir.
6. Şiiri yorumlar.	📖 Öğrenciler, şiirde öğretici ve aydınlatma tavrının yeri ve önemi konusunu tartışırlar.	
7. Şiirin gelenekle ilişkisini belirler.		
8. İncelediği şiiri Edebiyat-ı Cedide Dönemine ait şiirlerle karşılaştırır.	📖 Öğrenciler, daha önce inceledikleri Fecr-i Âtî Dönemi'ne ait şiirler ile Millî Edebiyat Dönemi'ne ait incelediği şiirleri ses, ritim, tema, yapı, dil ve anlatım yönlerinden karşılaştırırlar. Benzer ve farklı yönlerini tahtaya maddeler hâlinde sıralarlar. 📖 Öğrenciler, öğretici manzum metinlerin hangi dönemlerde daha çok kullanıldığını araştırırlar.	
9. Metinden hareketle şairin fikrî ve edebî yönüyle ilgili çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle şair arasındaki ilişkiyi belirler.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
3. b. Saf (Öz) Şiir Bu dönemde Yahya Kemal ile Ahmet Haşim başta olmak üzere saf şiir anlayışına uygun şiirler yazan sanatçılar bulunduğunu seçilmiş metinlerden hareketle kavrayan öğrenci grupları, bu gruba giren şiir metinlerini kazanımlardan hareketle incelerler. Ulaştıkları sonuçları özlü sözler hâlinde kartonlara yazarlar. Bu şiirle, Gökalp çevresinde oluşan şiiri karşılaştırır ve düşüncelerini uygun biçimde ifade ederler. Bu bölümde ayrıca “Saf şiir”in gayesinin sadece şiir olduğu, öğretici olmadığı, şiirde hikâye unsuru bulunmadığı, ses ve sözün şiiriyette birleştiği, sezdirme, düşündürme ve çağrıştırmaya gayesiyle dil ve anlam unsurlarının birleştirilmek istendiği üzerinde durulur.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Şiirden hareketle şiirin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		
2. Şiirin yapısını çözümler.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Şiiri meydana getiren birimler belirlenir. ▪ Şiirdeki her birimin diğer birimlerle ilişkisi tartışılır. ▪ Şiirin anlamının beyitte, bentte veya şiirin bütününde tamamlanıp tamamlanmadığı sorgulanır. ▪ Şiirdeki mekân, sanat eseri ve kişi adlarının özellikleri belirlenir. ▪ Ses ve anlam bütünleşmesi konusunda gösterilen çabalar açıklanır.
3. Şiirin temasını bulur.		
4. Şiirin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Söz sanatlarının şiire kazandırdıkları açıklanır. ▪ İmgelerin duyularla ilişkisi sorgulanır. ▪ Şiir dilinin özellikleri belirlenir. ▪ Şiir dilinin oluşmasını sağlayan dil zevki örneklerle açıklanır. ▪ Türkçenin zaman içinde olgunlaştırdığı söz öbeklerinden nasıl yararlandığı açıklanır.
5. Şiirin ahenk özelliklerini belirler.		[!] Yahya Kemal’in, Ahmet Haşim’in şiir anlayışları vurgulanır. Bu konuda yazdıkları yazılardan seçilmiş parçalar üzerinde kısaca durulur. ▪ Şiirdeki ritmin özellikleri belirlenir.
6. İncelenen şiiri yorumlar.		[!] Gerçekliğin nasıl değiştirildiği, sezdirildiği ve yorumlandığını sorgulanır.
7. Şiirin gelenekle ilişkisini sorgular.		
8. Şairin fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle şair arasındaki ilişkiyi belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
3. c. Halkın Yaşayış Tarzını ve Değerlerini Anlatan Manzumeler Mehmet Âkif Ersoy'un eserlerinden seçilmiş manzum hikâyeleri kazanımlar doğrultusunda inceleyen öğrenci grupları, bu metinlerle saf şiire örnek olmak üzere inceledikleri metinleri ahenk, dil, yapı ve tema bakımlarından karşılaştırırlar. Bu husustaki düşüncelerini ifade ederler.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metinden hareketle şiirin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Metnin yazıldığı dönemle ilişkisi tartışılır. ▪ Metnin yazılış amacı sorgulanır.
2. Metnin yapısını çözümler.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Metni meydana getiren birimler belirlenir. ▪ Manzum hikâyenin Tevfik Fikret'te ve diğer Edebiyat-ı Cedide şairlerinde ve Mehmet Emin'de önemi üzerinde durulur. Bu konuda Mehmet Âkif'in eserlerinin önemi ve değeri vurgulanır. Mehmet Âkif'ten seçilmiş parçalar incelenir. ▪ Olayın geçtiği mekânın özellikleri belirlenir. ▪ Kişilerin özellikleri ve birbiriyle ilişkisi açıklanır. ▪ Metnin manzum olarak bir olayı hikâye ettiği örneklerle açıklanır. ▪ Olay, kişi, mekân bütünleşmesi tartışılır. ▪ Olay, kişi ve mekânın halkla ilişkisi sorgulanır.
3. Metnin temasını bulur.		[!] Metnin sosyal bir problem etrafında oluşup oluşmadığı sorgulanır.
4. Metnin dil ve anlatım özelliklerini belirler.	👤 Öğretmen, öğrencilere Mehmet Akif'in "Hasta Çocuk" veya "Küfe" manzumesini canlandırmaları için görev dağılımı yapar. Bir sonraki derste öğrenciler, manzumeleri karşılıklı konuşma şeklinde canlandırırlar.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Kelime ve cümle düzeyinde metnin konuşma diliyle ilişkisi belirlenir. ▪ Metnin dilinin kaynakları açıklanır.
5. Metnin ahenk özelliklerini belirler.		[!] Ritmin, ses akışı, ses benzeşmeleri ve konuşma dilinin, doğal söyleyişin ahengi sağlayan unsurlar olduğu vurgular.
6. İncelenen metni yorumlar.		
7. Metnin gelenekle ilişkisini belirler.		
8. Manzum hikâyeyi şiirden ayıran özellikleri açıklar.	👤 Öğrenciler, bir manzum hikâye ile bir şiir seçerler. İki metni ahenk, tema, yapı, dil ve anlatım yönlerinden inceler ve karşılaştırırlar. Aralarındaki benzer ve farklı özellikleri belirlerler. Sınıfta öğrencilerin incelemelerinden çıkan sonuçlardan ortak olanlar tahtaya sıralanır.	
9. İncelediği metinden hareketle şairin fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle şair arasındaki ilişkiyi belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)

3. d. Millî Edebiyat Dönemi Şiirinin Özellikleri

Öğretmenin liderliğinde, bütün öğrenci gruplarının Millî Edebiyat Dönemi şiiri hakkında bir beyin fırtınası düzenlenir: Öğretmen üzerinde konuşulacak problemleri ortaya koyar ve öğrenci gruplarının konuşmalarını sağlar.

Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Millî Edebiyat Dönemindeki farklı şiir tarzlarını birbiriyle karşılaştırır.		
2. Bu dönemde üzerinde durulan ortak temaları belirler.		
3. Şiir dilinin ve söyleyiş biçiminin kaynaklarını sıralar.		
4. Millî Edebiyat Dönemi şiirinin Edebiyat-ı Cedide şiir zevki ve anlayışından hangi yönlerden ayrıldığını belirler.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
4. Olay Çevresinde Oluşan Edebî Metinler		
4. 1. Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler		
<p>4. 1. a. Hikâye</p> <p>Öğrenci grupları tema ile yapı arasındaki ilişkiyi problem olarak ortaya koyarlar. Seçilen metinlerde yapıyı oluşturan öğeler arasındaki kazanımlar ve etkinliklerde ifade edilen hususlardan yola çıkarak problemi sorgularlar. Bunların temayı ifade etmek üzere birleşerek metin denilen bütünü nasıl oluşturduklarını belirlemeye çalışırlar.</p> <p>Bu çalışmalarda daha önceki yıllarda kazandıkları becerilerden ve bu konuyla ilgili kazanım, etkinlik ve açıklamalardan yararlanırlar. Her etkinlik ve araştırma Millî Edebiyat Dönemi hikâyeciliğinin özelliklerini belirlemeye yönelik olmalıdır.</p> <p>Millî Edebiyat Dönemi hikâyeciliğimizde yapı, kişiler, tema ve dil konusunda öğretmenin hazırlayıp yönettiği bir tartışma düzenlenir. Her öğrenci grubunun, bu dönemde yazılmış bir hikâye kitabını kazanımlarda ifade edilenlerden hareketle incelemesi sağlanır.</p>		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		[!] Metinle yazıldığı dönem arasındaki ilişki belirlenir.
2. Hikâyenin yapısını çözümler.	<p>📖 Öğrenciler, seçilmiş hikâye metninin olay örgüsünü şemalaştırırlar.</p> <p>📖 Öğrenciler, mekânı ve olayı anlatan resimler bulur. Bunları sınıfta tartışır. Mekânın ve olayda sözü edilen kişilerin resimlerini yaparlar.</p> <p>📖 Öğrenciler, okunan metinde anlatılan olayların, tanıtılan kişilerin benzerlerini yakın çevrelerinden örneklenirler.</p>	<p>Millî Edebiyat Dönemi hikâyelerinin yapısı çözümlerken;</p> <ul style="list-style-type: none"> Metni meydana getiren birimler belirlenir. Temel çatışma etrafında anlatılanlar ile gerçekten yaşanması muhtemel olanlar karşılaştırılır. Olay örgüsü belirlenir. Olay örgüsünün Anadolu’da yaşanabilecek tarzda birimlerden oluştuğu belirtilir. Kişilerin olay örgüsündeki işlevleri tartışılır. Hikâye kahramanlarının İstanbul dışında yaşayan insanlardan hareketle oluşturulduğu vurgulanır. Kişilerin olay örgüsündeki özellikleri üzerinde durulur. Kişilerin birbirleriyle ilişkisi sorgulanır. Kişilerle metnin yazıldığı dönemde karşılaşılıp karşılaşamayacağı sorgulanır. Mekânın işlevini belirlenir. Metinde betimlenen mekânın resmi yapıldığında ortaya çıkacak tablonun özellikleri vurgulanır. Anadolu’nun edebî eserde bilinçli olarak tasvir edildiği açıklanır. Zamanın işlevi tartışılır. Metindeki olay, kişi, zaman ve mekân arasındaki ilişki sorgulanır. Hikâye metnini meydana getiren birimlerin bu unsurların bileşmesiyle oluştuğu açıklanır. Metindeki temel çatışma veya karşılaşma bulunur.
3. Hikâyenin temasını bulur.	📖 Öğretmen öğrencilerin, incelenen metnin teması, kişileri, zamanı, mekânı vb. üzerinde düşüncelerini yazılı olarak ifade etmelerini ister.	
4. Hikâyenin dil ve anlatım özelliklerini belirler.		<p>Kazanımın işlenişinde;</p> <ul style="list-style-type: none"> Metnin kim tarafından anlatıldığı ve bakış açısı belirlenir. Anlatıcının anlatmada, tasvirde, tahlilde takındığı tavır ve dile yüklediği yeni değerler tartışılır.
5. Hikâyeyi yorumlayarak güncelleştirir.		

6. Hikâyenin bağlı olduğu geleneği açıklar.	 Öğrenciler, metnin bağlı olduğu hikâye tarzını araştırırlar; bu hikâye tarzının özelliklerini metinde ararlar.	[!] Maupassant tarzı hikâyenin özellikleri vurgulanır. Bu tarzın gelenek hâline gelmekte olduğu sezdirilir.
7. İncelediği hikâyeden hareketle yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Yazarın hayat hikâyesi başta olmak üzere bilinen özellikleriyle metin arasındaki ilişki sorgulanır.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
4. 1. b. Roman Seçilen metinler çevresinde Millî Edebiyat Dönemi romanının Türk romancılığında yerini kavrama ve değerlendirme problem olarak ele alınmalı; öğrenci grupları her kazanım ve etkinliği bu problemi çözmede araç olarak kullanmalıdır. Konunun sonunda “Millî Edebiyat Döneminde Türk Romancılığı” adlı bir panel düzenlenmelidir. Her öğrenci Millî Edebiyat Döneminde yazılmış bir romanı kazanım ve etkinliklerde belirtilen hususlardan hareketle incelemelidir.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Romandan seçilmiş metinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		
2. Metnin alındığı bölümün yapısını çözümler.	 Öğrenciler metnin alındığı romanı okurlar. Öğrenciler, olay örgüsünü şemalaştırırlar. Olay örgüsüne esas olan olaydan farklılıklarını sıralarlar. Öğrenciler, okunan metinde anlatılan olayların, tanıtılan kişilerin benzerlerini yakın çevrelerinden örneklendirirler. Öğrenciler, mekân olarak anlatılan yerleri araştırırlar. Öğrenciler, olay örgüsündeki olay parçalarının zamanlarıyla olay zincirindeki olay parçalarının zamanlarını karşılaştırırlar.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Metnin, alındığı romanın olay örgüsü içindeki yeri ve eserin temasıyla ilişkisi açıklanır. ▪ Olay örgüsü ile yaşanmış olayın farklı olduğunu açıklanır. ▪ Romanın daha önceden okunması sağlanır. ▪ Olay örgüsünün nasıl düzenlendiği açıklanır. ▪ Olay örgüsünün sanat kaygısıyla gerçekleştirilen bir düzenleme olduğu vurgulanır. ▪ Olay örgüsünün insana özgü bir gerçekliği ifade etmek üzere düzenlendiği açıklanır. ▪ Kişilerin olay örgüsündeki işlevleri belirlenir. ▪ Metinde anlatılan kişilerin birbirleriyle ilişkisi açıklanır. ▪ Kişilerin halk ve tarihle ilişkisi sorgulanır. ▪ Kişilerin Doğu-Batı arasında yeni bir yaşama tarzı arayıp aramadıkları üzerinde açıklamalar yapılır. ▪ Mekânın işlevine göre özellikleri açıklanır. ▪ Mekân insan bütünleşmesinde dikkat edilen unsurlar belirlenir. ▪ Zamanın metindeki işlevi belirlenir. ▪ Metindeki zamanla, metnin yazıldığı dönemin ilişkisi belirlenir. ▪ Metindeki olay örgüsü, kişi, zaman ve mekân arasındaki ilişki belirlenir.
3. Metnin temasını bulur.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Eserin temasıyla dönemin ilişkisi açıklanır. ▪ Metindeki temanın insana özgü gerçeklikle ilişkisi sorgulanır.
4. Metnin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ▪ Metnin kim tarafından anlatıldığını ve bakış açısı belirlenir. ▪ Tasvir ve tahlilde dikkat edilen hususlar açıklanır.
5. Metni yorumlayarak güncelleştirir.	 Öğrencilerin, incelenen metnin teması, kişileri, zamanı, mekânı vb. üzerinde düşüncelerini yazılı olarak ifade etmeleri istenir.	
6. Metinle yazıldığı dönem arasındaki ilişkiyi belirler.		
7. Metnin bağlı olduğu geleneği belirler.		

8. Metnin ve eserin hangi edebî akıma bağlı kalınarak yazıldığını belirler.		
9. Eserin edebiyat tarihimizdeki yeri ve değerini açıklar.	🏠 Öğrenciler, eserin edebiyat tarihimizdeki yeri ve değerini araştırırlar. Araştırma sonucunu arkadaşlarıyla paylaşırlar.	
10. Ortak tema ve anlatma biçimi olup olmadığını sorgular.		
11. Metinden hareketle yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle yazar arasındaki ilişkiyi belirler.

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
4. 1. c. Millî Edebiyat Dönemi Anlatmaya Bağlı Edebî Eserlerin Özellikleri		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Millî Edebiyat Döneminde incelenen anlatmaya bağlı edebî metinleri karşılaştırır.	🏠 Öğrenciler, daha önce inceledikleri Servet-i Fünûn Dönemine ait anlatmaya bağlı edebî metinler ile Millî Edebiyat Dönemi'ne ait anlatmaya bağlı incelediği edebî metinleri yapı, tema, dil ve anlatım yönlerinden karşılaştırırlar. Benzer ve farklı yönlerini sıralarlar.	
2. Millî Edebiyat Döneminde incelenen anlatmaya bağlı edebî metinleri, Servet-i Fünûn ve sonrası metinleriyle karşılaştırır.		
3. Millî Edebiyat Döneminde üzerinde durulan ortak temaları bulur.		

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
4. 2. Göstermeye Bağlı Edebî Metinler Öğrenci grupları Millî Edebiyat Döneminde yazılmış tiyatroların temalarını dil ve anlatım özelliklerini kavrayıp değerlendirmeyi problem olarak ele almalı, kazanımlarda belirtilen hususları seçilmiş metinlerde arayıp bularak bu problemi çözmelidirler. Konunun sonunda öğrenci grupları “Millî Edebiyat Dönemi Türk Tiyatrosunda Dil ve İnsan” konulu bir sunum hazırlamalıdır.		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Metinden hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyeti belirler.		
2. Metnin yapısını çözümler.	 Olay örgüsünü şemalaştırır.	[!] Bu kazanımın işlenişinde; ■ İncelediği metnin olay örgüsü bulunur. ■ Yaşanan veya yaşandığı tasavvur edilen olay zinciri ile olay örgüsünün farklılığı belirlenir. ■ Olay örgüsünün düzenlenme nedeni belirlenir. ■ Olay örgüsünde yer alan birinci derecedeki kişilerin özellikleri sıralanır. ■ Olay örgüsünde yer alan birinci derecedeki kişilerin işlevleri açıklanır. ■ Kişilerle metnin yazıldığı dönem çeşitli yönlerden ilişkilendirilir. ■ Kişilerin kıyafet, hareket ve davranışlarıyla metne kazandırdıkları açıklanır. ■ Eserdeki olayın zaman belirlenir. ■ Olay ve kişilerin sembolik değerleri açıklanır. ■ Kişilerin metindeki işlevlerine göre gruplandırılıp gruplandırılmayacağı sorgulanır.
3. Metnin temasını bulur.		[!] Temanın gerçeklikle, dönemin düşünce hareketleriyle ilişkisi belirlenir.
4. Metnin dil ve anlatım özelliklerini açıklar.		[!] Bu kazanımın işlenişinde; ■ Metnin manzum veya düz yazı hâlinde yazılma sebepleri belirlenir. ■ Metinde nelerin anlatma, nelerin gösterme yoluyla dile getirildiği açıklanır. ■ Metindeki konuşma ve yazı dilinden alınan ögeler belirlenir.
5. Metni yorumlayarak güncelleştirir.		
6. Metinden hareketle yazarın fikrî ve edebî yönü hakkında çıkarımlarda bulunur.		[!] Eserle yazar arasındaki ilişkiyi belirlenir.

ON BİRİNCİ SINIF ÜNİTE VE KAZANIMLARI

IV. ÜNİTE: MİLLÎ EDEBİYAT DÖNEMİ (1911-1923)		
5. Millî Edebiyat Döneminin Genel Özellikleri		
Kazanımlar	Etkinlik Örnekleri	Açıklamalar
1. Bu döneme “Millî Edebiyat” adının verilmesinin sebeplerini açıklar.	📖 Öğrenciler, her ulusun uluslaşma ve ulus devlet kurma gayretlerinin temelindeki değerleri araştırırlar; uluslaşma konusu sosyolojik ve tarihî eserlerden yararlanarak işlenir.	[!] “Millî Edebiyat” konusunda yazılmış ciddi düşünce yazıları bulunması, okunması, değerlendirilmesi önerilir ve izlenir.
2. Millî Edebiyat Dönemindeki edebî dilin özelliklerini belirler.		
3. Millî Edebiyat Döneminde eserlere yansıyan sosyal sorunları sınıflandırır.		
4. Millî Edebiyat Dönemini etkileyen sanat, edebiyat ve düşünce akımlarını metinlerden hareketle belirler.		[!] Millî Edebiyat Dönemi eserlerinde ortak duygu, düşünce ve arayışlar vurgulanır.
5. Millî Edebiyat Dönemini önceki dönemlerden ayıran özellikleri açıklar.	📖 Öğretmenin liderliğinde - Millî Edebiyat ve özellikleri konusunda beyin fırtınası düzenlenir. - Ayrıca öğrenciler kendi duygu ve düşüncelerini ifade eden yazı kaleme alırlar. Farklı tarzlarda sanat etkinliklerinde (resim, afiş, döviz, müzik vb.) bulunurlar.	